

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 grudnia 2007 r.

skargi J.W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 lutego 2005 r., sygn. akt [...]

wydanego w sprawie z powództwa "S." Spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością

przeciwko J.W.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Pozwany złożył skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 28 lutego 2005 r. W wyroku tym zasądzono na rzecz powoda – „S.” – Spółki z o.o. od pozwanego kwotę 500.000 zł z odsetkami. Wyrok ten nie zawiera uzasadnienia, z przyczyn wskazanych na k. 76 akt (zarządzenie z dnia 6 listopada 2007 r.). Stał się on prawomocny w dniu 28 lutego 2005 r.

W skardze kasacyjnej wskazano przepisy prawa (procesowego i materialnego), które – zdaniem pozwanego – naruszał zaskarżony wyrok, starano się uprawdopodobnić szkodę spowodowaną wydaniem tego wyroku, wskazywano też na to, że podjęcie innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W uzupełnieniu skargi z dnia 14 grudnia 2007 r. uzupełniono wywód prawny o wyeksponowanie tego, w jaki sposób Sąd Okręgowy naruszył przepisy art. 6 k.c. i art. 471 k.c. i poparto ten wywód orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 października 2006 r., w którym – jak wywodzi skarżący – oddalono podobne roszczenie powoda skierowane do jego współnika. W uzupełnieniu skargi rozwinięto także wywód prawny do wykazania tego, że zachodzi wyjątkowy wypadek przewidziany w art. 424¹ § 2 k.c., który czyni dopuszczalną wniesioną skargę (s. 3 uzupełnienia skargi).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje w zasadzie od orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 424¹ § 1 k.p.c.). W wyjątkowych wypadkach skargę taką może objąć także prawomocne orzeczenie Sądu pierwszej instancji (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

W judykaturze Sądu Najwyższego ukształtowała się już odpowiednia, dość rygorystyczna interpretacja formuły „wyjątkowych wypadków” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.c. jako odstępstwa od rygorów skargi, przewidzianych w art. 424¹ § 1 k.p.c. Pojęcie „wyjątkowego wypadku” odnosi się do szczególnych okoliczności, przyczyn usprawiedliwiających nieskorzystanie przez stronę przysługujących jej „zwykłych” środków prawnych, które strona skarżąca obowiązana jest wykazać,

aby móc powoływać się skutecznie na szczególną regulację przewidzianą w art. 424¹ § 2 k.p.c. (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2007 r., IV CNP 80/07, nieopubl.). W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06 (OSWIC 2006, z. 6, poz. 113) przykładowo wskazano na wspomniane „wyjątkowe wypadki” nieskorzystania przez stronę ze zwykłych środków zaskarżenia (np. ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa lub błędne informacje udzielone przez pracownika sądu). Wartość przedmiotu sprawy i rodzaj naruszeń prawa nie przesądza jeszcze o istnieniu „wypadku wyjątkowego” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. (tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2007 r., III CNP 38/07, nieopubl.).

W uzasadnieniu skargi skarżący podnosił, że – jego zdaniem – niezgodność z prawem wyroku wydanego w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w P. „wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego”. W uzasadnieniu uzupełnienia skargi argumentowano, że „elementarne zasady porządku prawnego wymagają, aby sądy nie różnicowały sytuacji prawnej obywateli w tych samych stanach faktycznych”. W sytuacji takiej niezbędne było jednak wykazanie, że dana (naruszona) zasada istnieje i ma podstawowe znaczenie dla porządku prawnego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r., V CNP 140/06 nie opubl.; z dnia 22 lutego 2006 r., IV CNP 11/06, nie opubl.). Niezbędne byłoby także wykazanie tego, że taka skonkretyzowana została naruszona w kwestionowanym rozstrzygnięciu. Zasada nieróżnicowania sytuacji prawnej obywateli w tych samych stanach faktycznych nie oznacza niemożności ferowania odmiennych rozstrzygnięć sądowych w zależności od zróżnicowanych sytuacji procesowych stron, podejmujących określony sposób obrony. Zamieszczony na s. 7 skargi i następnie rozszerzony w jej uzupełnieniu na s. 3 wywód prawny skarżącego, w którym powołuje się on na kwalifikowane naruszenie przez Sąd Okręgowy przepisów art. 474 k.c. i art. 6 k.c., nie przekonuje o tym, że naruszona została eksponowana w skardze zasada porządku prawnego, gdy weźmie się pod uwagę podstawę faktyczną orzeczenia (fakty przedstawione w pozwie i odpowiedzi na pozew) i podjęty przez pozwanego sposób obrony.

Możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem w sytuacji, w której strona nie skorzystała z przysługujących

jej środków prawnych, zależy zatem od łącznego spełnienia przesłanki wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym, fundamentalnym charakterze (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2007 r., III CNP 53/07, nie opubl.). W ocenie Sądu Najwyższego skarżący nie wykazał żadnej z tych przesłanek, dlatego należało odrzucić wniesioną skargę (art. 428⁸ § 2 k.p.c.).